

De Griekse gewaden van Madame Grès

Expo in het Momu

woensdag 12 september 2012, 03u00 Veerle Windels

Het Momu diepte de Parijse expo verder uit.

Dries Luyten

Modejournaliste Laurence Benaïm werkte nog bij *Le Monde*, toen ze in 1994 het overlijden bekendmaakte van Germaine Krebs, alias Madame Grès. Die was een jaar eerder al gestorven, maar haar dochter Anne vertikte het om dat aan de goegemeente te vertellen. Te jaloers op het leven van haar moeder, zeggen de enen. Op vraag van haar moeder, weten anderen, omdat Madame Grès na haar financiële perikelen de klanten verloren was die al die jaren beweerd hadden goeie vrienden te zijn.

Germaine Emilie Krebs werd in 1903 in Parijs geboren. Ze wilde balletdanseres worden, maar dat mocht niet van haar rijke familie die haar creativiteit al van in haar jeugd in de kiem smoorde. Beeldhouwster kon evenmin, dus werd het – nog steeds tegen de zin van pa Krebs – couturière. De jonge vrouw bleek talent te hebben en na wat werkervaring bij een couturehuis, besliste ze het erop te wagen. Uit onvrede met haar familie zette ze Alix Barton op haar naamkaartje. Madame Grès werd ze pas na haar huwelijk met de Rus Serge Czerefkov – een kunstenaar die zijn schilderijen ondertekende met de naam Grès. Het huwelijk was een kort leven beschoren, maar Grès kreeg wel een kind van Czerefkov én een eeuwige liefde voor het kunstenaarsvak. Ze beschouwde mode als kunst en zei: 'Of ik nu met steen of met stof moet werken, dat is voor mij hetzelfde.'

Griekse gewaden

Haar eerste couturecollectie kwam uit in 1933. Het duurde tot 1942 eer ze een echt couturehuis opende. Vrij snel kreeg ze een brede schare klanten om zich heen die gek waren op de verfijnde en vaak geplisseerde jurken – haar handelsmerk. Onder hen Edith Piaf, Marlène Dietrich, Jackie Kennedy, Grace van Monaco en Paloma Picasso. Madame Grès sculpteerde en mouleerde ze als het ware rond hun lichaam, maar liet hen stevast bewegingsvrijheid – iets wat ze zelf een cruciaal aspect van haar werk vond. Soms gebruikte ze 21 meter stof in één jurk, maar dat resulteerde toch in een ranke en vooral erg lange jurk, waar weinig overdadige details aan te pas kwamen.

Grès was de couturière van de cleane lijnen, van de classicistische beeldtaal. Haar 'Griekse' gewaden (want zo wordt er wel eens aan gerefereerd) zijn het bekendst, maar door de lengte van haar carrière – zo'n zestig jaar – kan het niet anders dan dat ze samen met haar tijd evolueerde. Madame Grès maakte ook prêt-à-porter, met jurken, jassen en mantelpakjes die een vrouw vandaag perfect zou kunnen aantrekken. Meestal wordt haar stijl tijdloos genoemd. Wat niet wil zeggen dat ze niet evolueerde of weinig indruk maakte op wie na haar kwam.

Sfinx van de mode

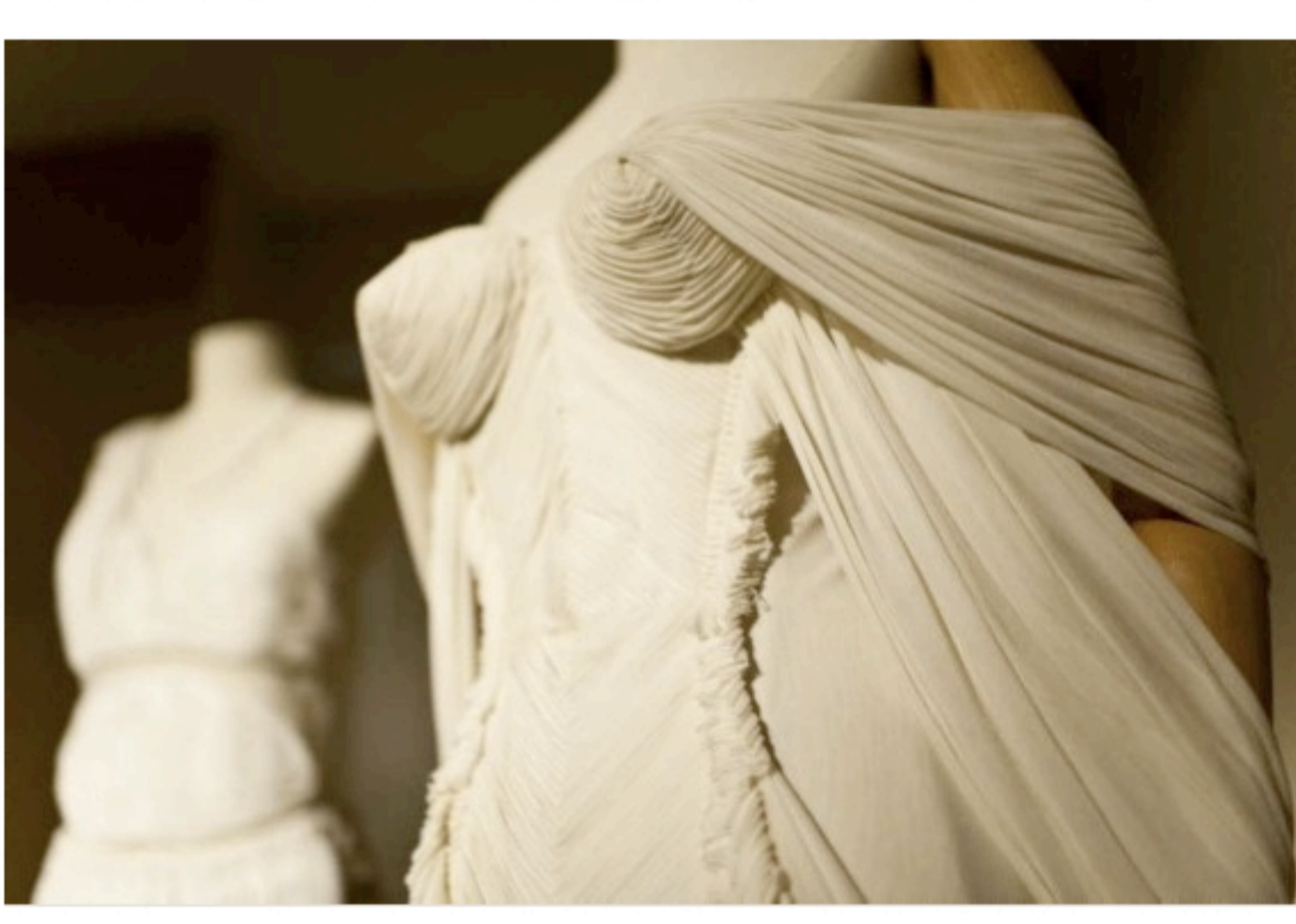
Madame Grès werd gerespecteerd door haar collega's, en bleef zelf als een veel te stille werker bezig. Een tikkeltje mysterieus, meer Garbo dan Garbo zelf, werd al eens gefluisterd. Ze bleef als couturière aan de slag tot 1988, toen haar salon over de kop ging. Ze zat financieel aan de grond, maar werkte in stilte verder, met stoffen die ze onder meer van haar goeie vriend Hubert de Givenchy kreeg. Veel vrienden schoten er echter niet meer over. Compleet vereenzaamd stierf Grès in 1993, in een bejaardentehuis in de Provence. De sfinx van de mode, zo werd ze wel eens genoemd, was niet meer.

Expo's

Vorig jaar nog vond in Parijs een expo plaats over het werk van Madame Grès en heel wat Belgische modeliefhebbers gingen toen kijken. Het befaamde Musée Galliera speelde op verplaatsing in het Musée Bourdelle, dat de perfecte setting leek voor de tientallen jurken en tekeningen van de couturière. 'Wij waren zwaar onder de indruk van die tentoonstelling', vertelt Karen Van Godtsenhoven, cocurator van de expo in het Momu. 'En in Parijs wilden ze wel eens zien hoe wij het in Antwerpen zouden aanpakken.'

Heel anders, zo mag blijken. Het Momu deed voor de setting opnieuw beroep op Bob Verhelst en ging in zee met de architecturale beeldhouwer Renato Nicolodi. 'Het zou onzinnig geweest zijn om wat in Parijs stond, na te doen', zegt Van Godtsenhoven. 'Bovendien wilden we het op de Momu-manier doen.' Dus werden er hedendaagse ontwerpen gezocht van designers die naar haar esthetica verwijzen. Werk van Jean Paul Gaultier, Haider Ackermann, Alber Elbaz, Yamamoto en Helmut Lang gaan de confrontatie aan met de jurken van Grès. Langs een grote muur hangen foto's van fotografen die Madame Grès' ontwerpen op beeld vastlegden. Van Guy Bourdin tot Richard Avedon. En er werd ook nieuw werk van Madame Grès toegevoegd aan de collectie die Musée Galliera toonde. Daarvoor klopte het Momu aan bij Hamish Bowles, de befaamde Vogue-man die al jaren couture verzamelt, en meer dan vijftig Grès-jurken in zijn collectie heeft.

Voor het Momu is dit de eerste grote couture-expo, maar er staan er nog meer op de planning. Onder meer Balenciaga en als de onderhandelingen verder goed verlopen ook Dior, waar nu toch een Belgische designer het creatieve heft in handen heeft.

In een jurk verwerkte Madame Grès tot 21 meter stof.

Dries Luyten

Langs de muur hangen foto's van beroemde fotografen die de creaties van Madame Grès in beeld brachten.

Dries Luyten

De modeontwerpster met een van haar modellen in 1945.

imageglobe

Madame Grès maakte deze tekening voor haar lente/zomercollectie van 1948.

Collectie Galliera/foto D.R.